

ČESKÝ JAZYK a LITERATURA

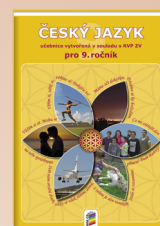
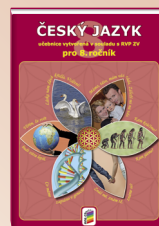
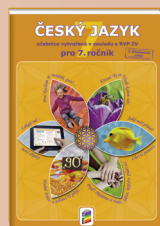
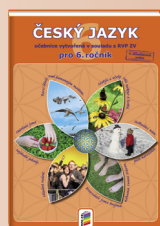
ucelená řada pro 6.–9. ročník

VŽDY AKTUÁLNÍ DOLOŽKY MŠMT

S NÁMI
SE
UČTE...

S učebnicemi...

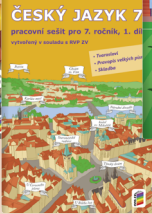
procvičujte komunikaci i sloh • průběžně opakujte • podpořte zapamatování přehledným shrnutím •

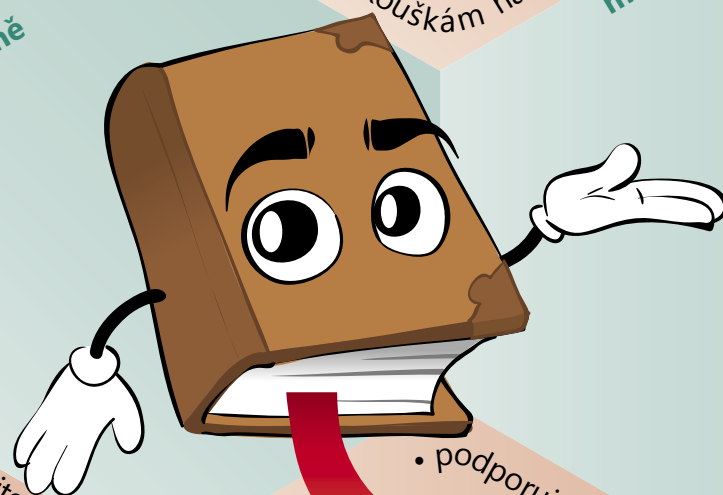
systematicky a hravě

S pracovními sešity...

navazujte na práci s učebnicí • aplikujte čtení s porozuměním • procvičujte hravě

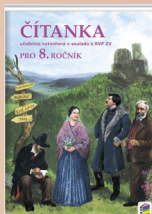

přiměřené věku

S čítankami...

ověřujte řešení podle klíče • seznamte se se světovou i domácí literaturou • využijte mezipředmětového propojení

S MIUČ+...

podporujte invenci • učte interaktivně

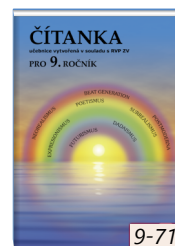
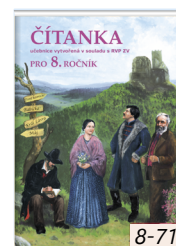
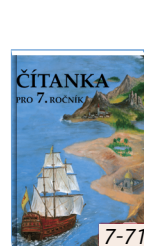
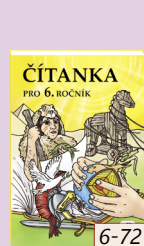
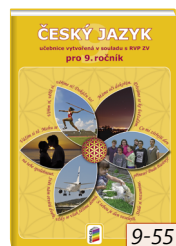
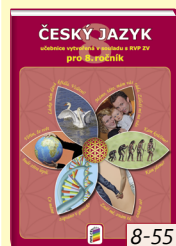
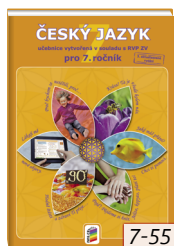
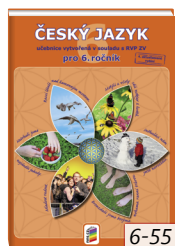
AKCE PRO ŠKOLY

Při zakoupení nových pracovních sešitů **Český jazyk 6, 1. a 2. díl, Český jazyk 7, 1. a 2. díl, Český jazyk 8, 1. a 2. díl, nebo Český jazyk 9, 1. a 2. díl**, pro celou třídu získáte **ZDARMA** licenční certifikát na aktivaci kterékoli **MIUČ+ dle vlastního výběru** na školní rok 2023/2024 (školní multilicence a žákovské licence).

Akce je poskytována pouze školám při nákupu na nns.cz nebo u partnerů akcí. Seznam partnerů akcí naleznete na nns.cz/akce. Na objednávku připište „Akce ČJ“. Akce platí do **30. 9. 2023**.

Učebnice český jazyk a čítanky 6.–9. ročník

PRAVOPIS PŘEJATÝCH SLOV

PRAVOPIS A VÝSLOVNOST PŘEJATÝCH SLOV

Pravopis a výslovnost přejatých slov

- Jsou dány stupněm přizpůsobení cizích slov domácí slovní zásobě:
- počestná slova vyslovujeme tak, jak se píší (volebal),
- cizí slova psaná původním pravopisem vyslovujeme obvykle jako v původním jazyce (baseball [bejzbal], snowboard [snoubord]),
- cizí vlastní jména (osobní, zeměpisná) zpravidla vyslovujeme podle výslovnosti v cizím jazyce (Victor Hugo [viktor igo], Dublin [dablin]),
- u jistého počtu zeměpisných jmen se používá zvlášť podoba počestná (Viedeň, Berlín, Osvětim, Pád, Rýn, Španělsko, Evropa, Amerika).

1. Cvičení nejříve přečtete nahlas a pak ho napíšete podle diktátu. Rozumíte těmto slovům a soustavám? K podtrženým slovům uveďte synonyma domácího původu.

Filmový festival, říze, design, respektive, resumé, analýza/analýza, koncert, baseball, hospitant, zovat, chemická reakce, hypoteční úvěr, interview, objektivní, výt, grafika, dramatizace, management, manažer, de facto, orientace, privátní, konkurence, pa, sortiment, prognóza.

2. Cvičení přečtete nahlas a pak vlastní názvy vyplňte do sešitu.

Evropská komise řídí EU a má hlavní sídlo v Bruselu (Belgie). Evropský parlament sídlí ve Štrasburku (Francie) a Bruselu. Evropský soudní dvůr má sídlo v Lucemburku (Lucembursko). Evropská hymna nemá text, její melodie je skladba Óda na radost z Deváté symfonie, kterou složil Ludwig van Beethoven.

(Evropa se sjednocuje: Zeměpis 8, 1. díl)

3. Vysvětlíte, jaký je mezi slovy rozdíl. Slova použijte ve větách. Informace čerpte z internetu.

adoptovat × adaptovat	kvalita × kvantita	absence × abstinence
klasifikace × kvalifikace	efektivní × efektní	statický × statistický
hysterický × historický	komický × kosmický	import × export

4. Umělecká díla přiřadte k uměleckým sluhům.

Freska z rotundy ve Znojme

Deskový oltář z Levoče

Leonardo da Vinci Poslední večeře

Matyáš B. Braun Láska (socha z Kuku)

5. Z uvedených písmen sestavte co nejvíce přejatých slov. Písmena můžete použít několikrát. Pracujte ve skupinách.

k úrainventulzos exprimtakurzhlcis

6. Text přečtete nahlas a řekněte, o čem pojednává.

Názvoslovní oxidů

Název oxidů se skládá z podstatného jména oxid a z přídavného jména (například oxid železný). Kyslík má v oxidech vždy oxidační číslo -II (O₂). Zakroužkujte přídavné jméno odpovídající oxidačnímu číslu druhého prvku (-ný, -natý, -itý, -ičitý, -ecný, -ičný, -ový, -istý, -elečný).

(Dvouprvkové sloučeniny: Chemie 8)

Evropská unie: anglicky – European Union [juərəˈpiːən ˈjuːniən] Evropa se sjednocuje: Zeměpis 8, 1. díl, str. 26–27
německy – die Europäische Union Dvouprvkové sloučeniny: Chemie 8, str. 64

69

Přehledná struktura učebnice.

Učivo je uvedeno v přehledných tabulkách.

Mnoho ukávek z literatury nejen k procvičení učiva samotného, ale i k práci s textem.

Mezipředmětové propojení.

Úkoly k vyhledávání dalších informací v odborné literatuře nebo na internetu.

Jazykové rozbory.

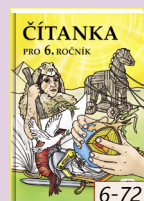
Řada obtížnějších cvičení „pro chytré hlavičky“.

Skupinové úkoly, kdy žáci pracují v týmech.

Klíčová slova uvedená v angličtině a němčině.

Medailonek autora.

Eduard Storch (1878–1956)
se narodil v Ostravě u Hořic. Už od mládí se zajímal o pravěk, později se účastnil archeologických vykopávek.
Pracoval jako učitel a školní inspektor. Prosazoval nový způsob výuky dějepisu: doporučoval zahájit výuku učivem o pravěku (do té doby se totiž začínalo obdobím starověku). Usiloval o to, aby žáci a žákyně poznali celý život té doby, nechtěl, aby se učili jenom data a strohá fakta. Je autorem učebnice dějepisu.
Ve svých románech zachytil období pravěku. Při jejich psaní vycházel z ověřených vědeckých poznatků a z archeologických nálezů. Mezi nejznámější romány patří *Lovci mamutů*, *Osada havranů*, *Bronzový poklad* či *Volání rodu*.

Literární teorie.

Roman
je literární žánr, který se vyznačuje složitým dějem. Zachycuje množství událostí, situací a vztahů. Popisuje dlouhé časové období, vystupuje v něm mnoho postav, jejichž vlastnosti se v průběhu děje rozvíjejí.
Podle tématu můžeme román dělit například na historický, vědecko-fantastický, dobrodružný, cestopisný, životopisný apod.
V české literatuře se novodobý román rozvíjel od 1. poloviny 19. století – přední místo zaujímal román historický (J. K. Tyl, A. Jirásek, V. Vančura aj.).

Texty vybrané tak, aby mohlo být učivo literatury propojeno s ostatními předměty.

MAMUTEK

Jiří Dědeček

Malý mamutek skrývá velký zármutek...

vzhlíží v noci k luně,
věší chobot i kly.
Všichni už si zvykli,

ale mámu mamuti
neobalamamuti –
má-li mamut mámení,
dám mu máma krmení.
„Smutky, ty nech člověku,
užij se pravěku!“

(Ští červotatů do houslí)

- Na této básni dokažte, že vite, co je verš, rým a sloka.
- Co asi trápiho mamutka?

Doprovodné ilustrace.

Otázky ověřující porozumění textu.

Náměty k diskusi, skupinové práci apod.

MEZOPOTAMSKÁ ČÍSLA

Terry Deary [teri di:ri]

Víme, že mezopotamská čísla se rýla do vlhké hlíny tupým dřevěným „perem“. Vezměte si modelinu a špejlí od zmrzlíny a opište si je...

1	𐎶	2	𐎵	3	𐎶𐎵	4	𐎶𐎶	5	𐎶𐎶𐎶
6	𐎶𐎶𐎶𐎶	7	𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶	8	𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶	9	𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶	10	<
11	<𐎶	12	<𐎵	13	<𐎶𐎵	14	<𐎶𐎶	15	<𐎶𐎶𐎶
16	<𐎶𐎶𐎶𐎶	17	<𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶	18	<𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶	19	<𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶𐎶	20	<<
30	<<<	40	<<𐎶	50	<<𐎶𐎶				

A teď si zkuste následující mezopotamské počty. S pomocí té mezopotamské hliněné tabulky, pochopitelně...

- Mezopotamský majitel otroků měl < otroků a každému z nich určil 7 ucho. Kolik uší na hlavách otroků zbylo?
- Mezopotamský pastevec ukradl 𐎶 ovce a musel zaplatit < ovci za každou ukradenou. Kolik jich zaplatil celkem?
- Mezopotamský král s sebou vzal < mužů do bitvy a 𐎶 jich zahynulo. Kolik mužů mu zbylo?
- Doktorovi se platilo << šekelů za odstranění bradavice a < šekelů za vyléčení nežit. Kolik za to doktor vydělal celkem?
- Rolník má 𐎶 ganů pudy. Na každém ganu vypěstuje < gurů obilí. Kolik gurů vypěstuje celkem?

(Děivé dějiny – Králová kniha květi; ilustroval Martin Brown; z angličtiny přeložil Robert Novotný)

1. S pomocí tabulky mezopotamských čísel zkuste vypočítat uvedené příklady.
2. Pro své spolužáky vymyslete podobné příklady.

číslo – number [ˈnambə(r)]

(49)

Pracovní sešity český jazyk 6.–9. ročník

Práce s textem a mezipředmětové propojení.

Různorodá cvičení zpracovaná zábavnou formou.

Vtipné ilustrace.

Klíč s řešením cvičení na konci sešitu.

Obtížnější cvičení „pro chytré hlavičky“.

3. PŘÍSUDEK

Gobi – největší asijská poušť. Její jméno je odvozeno od mongolského slova poušť. Na severu přechází ve step, na západě pokračuje k pohoří Altaj. Krajina se mění od skalnatých masívů k širokým údolím a nížinám. Jen velmi malou část Gobi kryje písek. Centrální část je pokrytá kamennou dlabou s velmi skrovnou vegetací. Západní část je zcela suchá. Většina deště přichází v létě a roční srážky se postupně zmenšují napříč oblastí. Flóra postrádá jarní jednoleté rostliny známé z mnoha jiných pouští. Písečné oblasti Gobi jsou domovem ježka ušatého a malých hlodavců. V Gobi se také vyskytuje několik velkých savců, například divocí baktrští velbloudi dvouhříbí, divocí osli, malá stáda gazel černocasyň nebo medvěď mazálaj. Z plazů se zde vyskytuje gekon a tatarský písečný hroznýš.

(James F. Lühr a kol.: Země – upraveno)

- V každé větě vyznačte základní dvojici.
- Určete druh přísudku (slovesný podtrhněte červeně, jmenový se sponou modře, jmenový zeleně).
- Vysvětlete, jak se od sebe liší severní, západní a centrální část Gobi.

Na mapě si ukažte poušť Gobi a pohoří Altaj.

1. Vyznačte základní skladební dvojice. Potom určete druh přísudku (slovesný podtrhněte červeně, jmenový se sponou modře, jmenový zeleně). Vysvětlete, jak větám rozumíte.

Ráno moudřejší večera. Oko – do duše okno. Kovářovic kobyla chodí bosa. Hlad je nejlepší kuchař. Přilisi mnoho psů – zajícova smrt. Pod svícenem bývá největší tma. Jablko nepadá daleko od stromu. I mistr tesař se někdy utne. Kuj železo, dokud je žhavé. Zítřka je taky den. Práce slechtí člověka. Můj dům – můj hrad. Odvážnému štěsti přeje. Kdo je zvědavý – bude brzo starý.

2. V každé větě vyznačte přísudek a rozstřepte, zda je slovesný (S), nebo rodný (R).

Každé odpoledne náš Jirka čte nebo poslouchá hudbu. Objevily se první sněhové vločky. Jez a nemluv. Ptáčka pijí. Dítě se vztekalo a křičelo. Včera jsme uspořádali piknik v zahradě. Oheň vyhasl. Čápi se na jafe vrátili do svých hnízd. Vztek dupal a křičel.

3. Číslicí určete slovní druh, kterým je vyjádřen přísudek. Pak barevně rozstřepte přísudek slovesný a neslovesný.

Myška šup do díry. Dobré slovo i železná vrata otvírá. Kniha – studnice poznání. Nemůžeš kázat vodu a pit vodu. Andulka frnk z klece ven. Veselá mysl – půl zdraví. Malé ryby – taký ryby. Lež má krátké nohy. Nekupuj zajíce v pytli. Odvážnému štěsti přeje.

4. Přísudek jmenový se sponou nahraďte přísudkem slovesným a napokap.

Pozor: Matka je učenlivější na základní škole. → Matka už na základní škole. Můj bratr hraje na saxofon. → Můj bratr je hravější na saxofon.

Loď je potopená. Sova je noční lovec. Kdo zpívá ve sboru? Kouření je zakázané. Dědeček byl hercem ochotnického divadla. Sestra provádí na hradě Bouzově.

str. 74–76

PŘÍLOHA: PŘEHLED GRAMATIKY

TVAROSLOVÍ – OHEBNÉ SLOVNÍ DRUHY

Podstatná jména

označují osoby, zvířata a věci (podstatná jména konkrétní); vlastnosti, děje a vztahy (podstatná jména abstraktní). Skloňujeme podle příslušných vzorů tří rodů (mužského, ženského, středního). Některá podstatná jména rodu mužského kolísají mezi vzory životními a neživotnými (lidské a lidské). Některá podstatná jména rodu mužského označující živé osoby či zvířata se skloňují podle neživotného vzoru hrad (líd, dav, zástup). Některá podstatná jména označující neživé věci se skloňují podle životného vzoru pán (sněhulák, buřák, strážník). Podstatná jména rodu ženského kolísají mezi vzory životními a neživotnými (lidské a lidské). Některá podstatná jména rodu ženského kolísají mezi vzory životními a neživotnými (lidské a lidské). Podstatná jména rodu středního zakončená na -ho, -ka, -čo mívají v 6. p. mn. č. obvykle koncovku -ých (na poličkách).

Přídavná jména

vyjadřují vlastnosti podstatných jmen nebo je blíže určují. Jsou ohebná, skloňují se. Shodují se s podstatným jménem v rodu (životnosti), čísle a pádě. Píšeme se na ně táčacími zájmeny: jaký? který? čím? Zařazujeme je k druhu a vzoru. Určujeme u nich pád, číslo, rod, životnost a druh. Tři druhy přídavných jmen: 1. tvrdá – mají v 1. p. j. č. tři koncovky pro tvary jednotlivých rodů: -ý, -á, -é (mladý muž, mladá žena, mladé děvče). 2. měkká – mají v 1. p. j. č. ve všech rodech stejnou koncovku -í (jemný vánek, jemná bouře, jemná počasí, ryzí, čistá odvozená od jmen zvířat: rybí, včelí; 2. a 3. stupeň: měkký, nejměkčí). 3. přivlastňovací – tvoří se od podstatných jmen označujících osoby či zvířata (otcův kabát, Martinův sešit, křekova miska, Alkův štekl) přivlastňovacími příponami: -ův (otcův kabát), -ova (otcova bota), -ovo (otcovo kolo) od jmen rodu mužského; -in (matčin kabát), -ina (matčina bota), -ina (matčino dítě) od jmen rodu ženského.

POZOR

Rozlišujte přídavná jména přivlastňovací a podstatná jména: Karlovi bratři – čím? (přídavné jméno přivlastňovací) × ke Karlovi – 3./6. pád (ke komu? o kom?) (podstatné jméno)

Pravopis – psaní -l/-í

Vždy u přídavných jmen měkkých: sobí, žabí. U přídavných jmen tvrdých a přivlastňovacích: • v 1. a 5. p. mn. č. rodu mužského životného – -í (mladý muž, mladá žena, mladé děvče). • v 7. p. mn. č. -ými – s mladými otcovými bratry, sestrami.

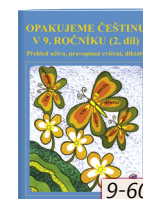
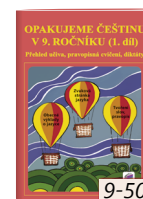
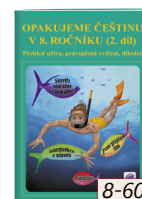
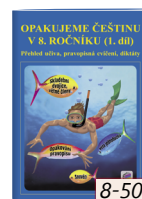
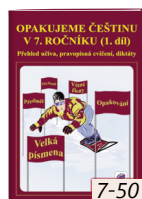
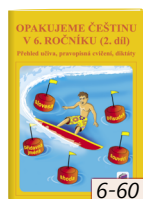
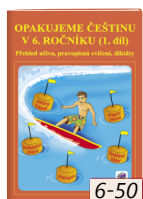
Jmenné tvary přídavných jmen

Některá přídavná jména tvrdá mají v 1. p. (4. p.) také tvary jmenné (vedle složených):

Rod	mužský	ženský	střední
1. p.	zdráv (ten)	zdráva (ta)	zdráva (to)
Rod	mužský	ženský	střední
1. p.	zdraví (živ. – ti)	zdravý (ty)	zdráva (ta)
4. p.	zdravý (ty)	zdravý (ty)	zdráva (ta)

Používají se v přísudku jmenném se sponou a v doplnku (Chlapci jsou zdraví. Divky jsou zdravé. Chlapec se cítí zdravý). Přídavné jméno se shoduje v rodu (životnosti), čísle a pádě s řídícím podstatným jménem. Přídavné jméno rád (ráda, rádo, ...) má pouze tvary jmenné.

Přehled učiva uprostřed každého pracovního sešitu.

CENÍK

6-55 Český jazyk 6	U	D	A4	144 str.	179,-
6-72 Čítanka 6 NOVĚ	U	D	B5	196 str.	189,-
6-56 Český jazyk 6, 1. díl	PS		A4	48 str.	49,-
6-57 Český jazyk 6, 2. díl	PS		A4	48 str.	49,-
6-50 Opakujeme češtinu v 6. ročníku, 1. díl	PS		B5	56 str.	47,-
6-60 Opakujeme češtinu v 6. ročníku, 2. díl	PS		B5	76 str.	47,-
6-81 Procvičujeme psaní velkých písmen	PS		B5	48 str.	49,-
7-55 Český jazyk 7	U	D	A4	152 str.	179,-
7-71 Čítanka 7	U	D	B5	184 str.	189,-
7-56 Český jazyk 7, 1. díl	PS		A4	48 str.	49,-
7-57 Český jazyk 7, 2. díl	PS		A4	48 str.	49,-
7-50 Opakujeme češtinu v 7. ročníku, 1. díl	PS		B5	56 str.	47,-
7-60 Opakujeme češtinu v 7. ročníku, 2. díl	PS		B5	56 str.	47,-

8-55 Český jazyk 8	U	D	A4	152 str.	179,-
8-71 Čítanka 8	U	D	A4	132 str.	189,-
8-56 Český jazyk 8, 1. díl	PS		A4	48 str.	49,-
8-57 Český jazyk 8, 2. díl	PS		A4	48 str.	49,-
8-50 Opakujeme češtinu v 8. ročníku, 1. díl	PS		B5	72 str.	47,-
8-60 Opakujeme češtinu v 8. ročníku, 2. díl	PS		B5	96 str.	47,-
9-55 Český jazyk 9	U	D	A4	160 str.	179,-
9-71 Čítanka 9	U	D	A4	136 str.	189,-
9-56 Český jazyk 9, 1. díl	PS		A4	48 str.	49,-
9-57 Český jazyk 9, 2. díl	PS		A4	48 str.	49,-
9-50 Opakujeme češtinu v 9. ročníku, 1. díl	PS		B5	60 str.	47,-
9-60 Opakujeme češtinu v 9. ročníku, 2. díl	PS		B5	84 str.	47,-

Multimediální interaktivní učebnice zahrnuje interaktivní verzi tištěné učebnice a pracovních sešitů a multimedia.

I BEZ INSTALACE!
WWW.UCEBNICE-ONLINE.CZ

Vyučující si mohou vložit vlastní materiály.

IC Zábavné interaktivní cvičení.

A Audionahrávka textu učebnice.

Jednotlivé **texty, fotografie** apod. se kliknutím zvětší do samostatného okna.

W Webový odkaz na stránky se zajímavostmi, doplňujícími informacemi apod.

Interaktivní verze pracovních sešitů.

Anglická slovíčka namluvená rodilým mluvčím.

Snadné přecházení mezi učebnicí a pracovním sešitem.

The screenshot shows a lesson page titled 'SLOVESA' (Verbs). It contains several exercises and interactive elements:

- Exercise 6:** 'Určete druh vět podle postoje mluvčího a způsob slovesných tvarů v nich uvedených.' (Determine the type of sentences according to the speaker's attitude and the verb forms used in them.)
- Exercise 7:** 'Doplňte souvětí.' (Complete the sentences.)
- Exercise 8:** 'Tato slovesa použijte v příběhu.' (Use these verbs in a story.)
- Exercise 9:** 'Slovesné tvary rozložte do dvou skupin na jednoduché a složené.' (Divide verb forms into two groups: simple and complex.)
- Exercise 10:** 'Doplňte i, y, s, a. Cvičení napíše do sešitu.' (Fill in the gaps with i, y, s, a. The exercise is written in the notebook.)

Interactive elements include a mouse cursor, a pencil icon, a speaker icon, a magnifying glass icon, and a 'UČ' (Learn) button.

6. Určete druh vět podle postoje mluvčího a způsob slovesných tvarů v nich uvedených.

Slovesný způsob	Druh věty
1. Čteš tu knihu.	
2. Čteš tu knihu?	
3. Tu knihu jsi četl.	
4. Tu knihu jsi četl?	
5. Budeš číst tu knihu.	
6. Budeš číst tu knihu?	
7. Četl bys tu knihu?	
8. Četl bys tu knihu.	
9. Čti tu knihu!	
10. Kéž bys četl tu knihu!	

Legend: oznamovací (declarative), tázací (interrogative), podmiňovací (conditional), přací (imperative), rozkazovací (jussive).

2. Nahradte infinitiv příčestím trpným. V případě pochybností nahlédněte do slovníku (např. SSČ).

Otec byl svým synem _____ (pochválit) za velkorysost. Kdy jsi byl naposledy _____ (pokárat) svou matkou? Trasa školního výletu je již _____ (naplávat). Zboží nebylo pravidelně _____ (dodávat) do obchodu. Truhlíky jsou na jaře _____ (osazovat) muškáty a fuchsiami. Pes nakonec nebyl _____ (odložit) do útluku. Střecha byla _____ (poničit) silným poryvem větru.

Vyzkoušejte zdarma kteroukoli MIUČ+ na 30 dní. Bližší podmínky a postup instalace naleznete na www.miuplus.cz.

MIUČ+ lze zakoupit v licencích:

1. školní multilicence na 5 školních roků
2. školní multilicence na 1 školní rok

3. školní licence pro 1 učitele na 1 školní rok
4. žákovská licence na 1 školní rok

Název titulu	Typ licence	Škola (5 šk. roků)		Škola (1 šk. rok)		Učitel (1 šk. rok)		Žák (1 šk. rok)	
		kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena	kat. č.	cena
MIUČ+ Český jazyk 6 (učebnice a pracovní sešity)		6-55-A5	7 990,-	6-55-A1	1 990,-	6-55-T1	1 190,-	6-55-S1	99,-
MIUČ+ Český jazyk 7 (učebnice a pracovní sešity)		7-55-A5	7 990,-	7-55-A1	1 990,-	7-55-T1	1 190,-	7-55-S1	99,-
MIUČ+ Český jazyk 8 (učebnice a pracovní sešity)		8-55-A5	7 990,-	8-55-A1	1 990,-	8-55-T1	1 190,-	8-55-S1	99,-
MIUČ+ Český jazyk 9 (učebnice a pracovní sešity)		9-55-A5	7 990,-	9-55-A1	1 990,-	9-55-T1	1 190,-	9-55-S1	99,-

NOVÁ ŠKOLA, s.r.o.
Bratislavská 23d, 602 00 Brno
tel.: 545 222 286
e-mail: nns@nns.cz
www.nns.cz

[f nns.cz](https://www.facebook.com/nns.cz)
[nnsmiuc](https://www.youtube.com/channel/UCnsmiuc)
[nova_skola_nakladatelstvi](https://www.instagram.com/nova_skola_nakladatelstvi)